

Synpunkter på Energikommisionens betänkande Kraftsamling för framtidens energi (SOU 2017:02).

Sammanfattning

- **Sportfiskarna styrker förslaget om att en utredning tillsätts för att utreda möjligheterna för att främja utvecklingen av efterfrågeflexibilitet**
- **Sportfiskarna avstyrker förslaget om att fastighetsskatten för vattenkraft ska sänkas från 2017. Skattesänkningarna bör träda i kraft först när den nämnda fondlösningen finns på plats och regeringen kan säkerställa att fonden bidrar till den miljönytta som avsetts.**

7.2.6. Användning och energieffektivisering

Energikommisionen föreslår att en utredning bör tillsättas för att brett utreda vilka hinder eventuella hinder som kan finnas för att möjliggöra en tjänsteutveckling vad gäller aktiva kunder och effektivisering. Utredningen bör undersöka vilka ekonomiska och andra styrmedel, exempelvis vita certifikat, som är effektivast för att öka effektiviseringen både ur energi- och effekthänseende.

Sportfiskarna tillstyrker förslaget. Vi ser ett stort behov av att utveckla och främja möjligheter för att anpassa hushållens efterfrågan på el till den aktuella tillgången i energisystemet. Genom att styra elkonsumtionen kan man öka flexibiliteten i ett alltmer komplext energisystem. Potentialen för efterfrågeflexibilitet från hushåll har uppskattats av Energimarknadsinspektionen till mellan 2000 och 5500 MW – vilket kan jämföras med landets största vattenkraftverk i Harsprånget som har en maximal effekt på knappt 1 000 MW. Skulle man ta vara på denna potential, skulle vårt beroende av vattenkraft som reglerkraft minska. Samtidigt skulle det ge ett större utrymme för miljöåtgärder i den storskaliga vattenkraften, som har en stark negativ inverkan på biologin i strömmande vattendrag.

7.2.4. Vattenkraft

På sid 291 anges att ökad tillsyn samt fler omprövningar och tillståndsprövningar behövs för att Sverige ska leva upp till EU-rättens krav. Sportfiskarna förutsätter därmed att den tillsyn mot vattenverksamheter som länsstyrelserna bedriver fortsätter i utökad takt och med utökade resurser. Vi förutsätter också att fler omprövningar och tillståndsprövningar kommer till stånd genom den nya lagstiftning för vattenverksamheter som regeringen har aviserat, så att resultatet blir att all vattenkraft lever upp till miljöbalken och EU-rätten.

På sid. 292 framhåller man att den rättsliga processen för att få ett nytt miljötillstånd har blivit problematisk för många verksamhetsutövare, särskilt de mindre aktörerna som har svårt att

finansiera kostsamma nyprövningar. Av den anledningen är det oerhört viktigt att den föreslagna fondlösningen kommer på plats snarast och fungerar på ett ändamålsenligt sätt, dvs. att vi får största miljönytta för pengarna. Därför tror Sportfiskarna att det är ett stort misstag av Energikommissionen att föreslå en sänkning av fastighetsskatten för vattenkraft innan fondlösningen är på plats. Vi föreslår därför att punkt ett i förslaget som rör vattenkraft (7.2.4. sid 290) istället får följande lydelse:

”Fastighetsskatten på vattenkraft ska sänkas till samma nivå som för de flesta övriga elproduktionsanläggningar, det vill säga 0,5 %. Skatten ska sänkas stegvis under en fyraårsperiod från det datum då den i Energiöverenskommelsen omnämnda fondlösningen finns på plats.”

Om skattesänkningen genomförs enligt energikommissionens förslag, saknar branschen incitament för att få fonden på plats snarast. En utdragen väntan på fondens tillblivelse drabbar både miljön och de verksamhetsutövare som har svårt att finansiera kostsamma prövningar. Regeringen måste också kunna säkerställa att fonden bidrar till den miljönytta som avsetts. Det bör dessutom vara möjligt för verksamhetsutövare som tvingas söka tillstånd redan nu och sedan en tid tillbaka, att söka pengar från fonden retroaktivt.

Kraftig skattesänkning utan garanti för utväxling

Enligt Finansdepartementet bedöms sänkningen av fastighetsskatten, när den är fullt genomförd 2020, minska vattenkraftsägarnas fasta kostnader med minst 3,5 miljarder kr per år och medföra långsiktigt bättre förutsättningar för en ekonomisk hållbar verksamhet. Enligt HaV och Energimyndigheten¹ kommer de miljöåtgärder som föreslås i den nationella strategin för vattenkraften kosta ca 13 miljarder kr fördelat under 18-20 år. Det betyder att skattesänkningen redan under fyra år, motsvarar det belopp som behövs för miljöåtgärder i vattenkraften fördelat under tjugo år. Om skattesänkningen skulle bestå under de kommande tjugo åren skulle det alltså innebära minskade kostnader för bolagen motsvarande 70 miljarder kr! Det är mer än fem gånger kostnaden för att genomföra åtgärderna som föreslås i den nationella strategin för vattenkraft. Det är stora summor som utlovas utan att regeringen har någon garanti för utväxling, dvs. att vi får största miljönytta för pengarna.

Skattesänkningar utan motprestation kan leda till böter från EU

Regeringen lär ha erfarenhet av vad det kan kosta att inte uppnå gällande EU-direktiv. Sverige har t ex tidigare bötfällts för att inte leva upp till IPPC-direktivets krav. I IPPC-fallet kunde man kort efter EU-domstolens dom se till att direktivet efterlevdes, då det endast handlade om enstaka industrianläggningar som behövde åtgärdas. Det kommer sannolikt bli avsevärt svårare att leva upp till ramvattendirektivet då det kräver åtgärder i 69 % av Sveriges vattenförekomster. EU-kommissionen har återkommande riktat hård kritik mot Sverige för bristande implementering av vattendirektivet (inte minst vad gäller hanteringen av vattenkraften), något som i förlängningen kan sluta i dryga böter. Att inte ta tillfället i akt och skapa incitament för de miljöåtgärder som är nödvändiga, är inte försvarbart gentemot skattebetalarna som i slutändan kommer att drabbas av eventuella framtida böter från EU.

---

¹ Ett förslag till prövning av vattenkraftproduktion, 1 dec 2015. HaV och STEM

Skärpt lagstiftning för vattenverksamheter krävs

De enorma skattesänkningarna kommer tveklöst öka investeringsviljan i vattenkraften och uppmuntra till vattenkraftutbyggnad. Det blir nu ytterst viktigt att alla kommande investeringar i vattenkraft säkerställer att de miljöåtgärder som krävs enligt ramvattendirektivet kommer till stånd i samband med att skatten sänks. Skattesänkningarna ger vattenkraften helt nya förutsättningar för att vidta de miljöåtgärder som krävs enligt ramvattendirektivet. Därför måste den kommande propositionen om ny lagstiftning för vattenverksamheter som väntas under 2017, ge förslag på en skarp lagstiftning som exempelvis inte ger utrymme för ersättning till verksamhetsutövare för produktionsbortfall enligt miljöbalken 31 kap. 20 och 22 §§. Enligt energiöverenskommelsen ska vattenkraftsbranschen fullt ut finansiera de kostnader, för till exempel omprövning av verksamheter, som gör att Sverige lever upp till EU-rätten och dess krav på vattenverksamheter.

För Sportfiskarna,

Christina Lindhagen
Sakkunnig vattenmiljöfrågor